

[Bertel Dahlgaard.]

drejer sig om. Det er iøvrigt for mig forbausende, at der ikke til hærens bygningsstjeneste er knyttet håndværksuddannede folk, som kunne være en fremragende støtte for arkitekterne og den øvrige ledelse ved bedømmelse af tilbud og regningsarbejde. Alt i alt tror jeg, man kan sige, at tingene udfra rent saglige overvejelser og også udfra indhøstede erfaringer peger i retning af det ønskelige i en fuldstændig nyordning af bygningsstjenesten, og jeg håber, den højtærede minister vil have den fornødne vilje og myndighed til at arbejde sig frem til en økonomisk betryggende nyordning på dette vigtige område.

Jeg skal ikke her gå dybere ind på andre af lovforslagets enkeltheder. På forskellige punkter rejser forslaget spørgsmål, som kan blive oplyst nærmere i udvalget. Jeg skal heriblandt blot nævne, at det med den stilling, Danmark indtager forsvarsmæssigt i den kommende tid, må synes højst problematisk, om der er fornøden motivering for at oprette et militært forskningsråd. Jeg modtager gerne i udvalget oplysninger, der skulle bekræfte, at der er baggrund derfor. Også spørgsmålet om fabriksstyrelsens stilling som alene rådgivende organ vil jeg gerne se uddybet i udvalget.

Lad mig så endelig til slut sige, at når man læser de bemyndigelser, dette lovforslag i § 22 tildeler forsvarsministeren, kan det næsten svimle for en. Det er bemyndigelser, som i virkeligheden i omfattende grad sætter rigsdagen ud af spillet langt ud i fremtiden på disse områder.

Aksel Larsen: Der er her talt en del om traditionerne i Danmark i forbindelse med det, man kalder forsvarsordningen. Jeg må om disse traditioner sige, at i den række af forsvarsordninger eller såkaldte forsvarsordninger, der har været behandlet af Danmarks rigsdag, indtager dette forslag en ganske særlig plads. Ved tidligere lejligheder, såvel i forrige som i dette århundrede, indeholdt forslagene til forsvars- eller militærordninger i hvert fald temmelig detaljerede regler for hærens og søværnets organisation, omfang, mandskabstyrke, bevæbning og udrustning, ligesom der blev sat meget bestemte grænser for, hvad det hele måtte koste, hvor mange penge der måtte bruges årligt. Det lovforslag, vi her behandler — hvis jeg må bruge dette noget overdrevne udtryk, for jeg er, det være ikke sagt for på nogen som helst måde at nedsætte tingets anseelse, af den mening, at behandlingen af denne sag, i forsvarskommissionen som

på rigsdagen, i nogen grad former sig som det, man i sportsverdenen kalder „skyggeboksning“ —, er jo ikke et forslag om, hvad man ved tidligere lejligheder kaldte en forsvars- eller militærordning. Vi behandler et forslag, der giver de mest almindelige rammer for en såkaldt forsvarsordning, men lader det stå fuldkommen åbent, hvad der skal fyldes i rammerne, og dermed forsåvidt på forhånd lægger tingene således til rette, at den lovgivende magts indflydelse på, hvad der skal fyldes i disse rammer, bliver minimal. Man behøver kun at betragte lovforslagets § 13.

I lovforslagets § 13 hedder det:

„Hæren omfatter overordnede kommandomyndigheder og stabe, de forskellige våbenårter og hjemmeværnet.

Søværnet omfatter overordnede kommandomyndigheder og stabe, flåden og kystbefæstningen.

Flyvevåbnet omfatter overordnede kommandomyndigheder og stabe, flyveenheder og basisenheder.“

Ja, det er sikkert så rigtigt, som det er sagt, men Gud ved, om der er nogen, det være sig det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) eller det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft, der er i stand til at påstå, at dette giver nogen som helst oplysning om, hvad det hele drejer sig om. Hvis vi skal have en hær, er det egentlig en selvfølge, at den skal have overordnede kommandomyndigheder og stabe, men det siger i og for sig intet som helst om, hvor stor den hær skal være, hvordan den skal være organiseret, hvordan den skal være udrustet, hvilken bevæbning den skal have, hvor mange soldater og hvor mange officerer den skal have; det giver ingen som helst oplysning herom. Det er nogle rene, platte selvfølgheder, og sådan er det med det meste af det lovforslag, der her er forelagt. Og det kommer man og vil have, at rigsdagen og offentligheden skal opfatte som forslag til lov om forsvarrets ordning.

Jeg indrømmer, at helt blottet for realiteter er forslaget naturligvis ikke, så galt er det dog ikke. Der er den realitet i dette rammeforslag, at det vil fastlægge en enhedskommando, og jeg må sige, at både af den ene og af den anden grund kan jeg udmærket vel forstå de betænkeligheder, der er kommet til orde fra søværnets side overfor den her foreslåede form for enhedskommando.

Jeg tror ikke, at jeg vil have grund til i særlig grad at beskæftige mig med enkeltheder i lovforslaget udover det, som efter min mening er det mest reelle, nemlig det,